

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lipca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 15zv Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późno zm.) w związku z art. 83 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późno zm.) odmówił wnioskodawczyni J. L. prawa do świadczenia postojowego. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z analizy konta w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że od 1 lipca 2020 r. wnioskodawczyni podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu, tj. umowy o pracę, w związku z powyższym nie przysługuje jej prawo do świadczenia postojowego na podstawie wniosku z dnia 13 lipca 2020 r., który wpłynął do ZUS w dniu 13 lipca 2020 r. (decyzja k. 1 – 1 verte akt ZUS)

Od powyższej decyzji ubezpieczona J. L. odwołała się w dniu 30 lipca 2020 r. uznając ją za krzywdzącą. Ubezpieczona wskazała, że wniosek o świadczenie postojowe dotyczył miesiąca czerwca 2020 r., kiedy to nie uzyskiwała żadnych dochodów, natomiast umowę o pracę zawarła dopiero w miesiącu lipcu 2020 r. (odwołanie k. 3)

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. ZUS podkreślił, że bez znaczenia jest fakt, iż wnioskodawczyni ubezpieczeniu podlegała dopiero od 1.07.2020 r., gdyż w chwili złożenia wniosku posiadała inny tytuł do ubezpieczeń. (odpowiedź na odwołanie k. 4 – 4 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

J. L. zamieszkuje na terytorium Polski i posiada obywatelstwo RP. (okoliczności bezsporne)

Ubezpieczona przed dniem 1 kwietnia 2020 r. zawarła umowę zlecenia z R. P. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...). (okoliczność bezsporna, a nadto wniosek o świadczenie postojowe k. 4 akt ZUS)

W miesiącu czerwcu 2020 r. nie podlegała ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu, niż wyżej wskazana umowa. (okoliczności bezsporne, a nadto wniosek o świadczenie postojowe k. 1 – 1 verte akt ZUS)

W miesiącu czerwcu 2020 r. ubezpieczona nie wykonywała żadnych czynności w ramach umowy zlecenia i nie uzyskała żadnego dochodu. (okoliczności bezsporne)

J. L. od dnia 1 lipca 2020 r. podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy o pracę. (okoliczność bezsporna)

Od dnia 20 marca 2020 r. w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)2 wywołującego chorobę (...) 19. Powyższy stan epidemii nie został zniesiony. (okoliczności bezsporne)

W dniu 30 czerwca 2020 r. wnioskodawczyni złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie papierowej wniosek o przyznanie świadczenia postojowego za miesiąc czerwiec 2020 r. w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym (...) 19 dla umów cywilnoprawnych. (wniosek k. 1 – 1 verte akt ZUS)

W dniu 13 lipca 2020 r. ubezpieczona złożyła do ZUS w formie dokumentu elektronicznego korektę do pierwotnie składanego wniosku o świadczenie postojowe z dnia 30.06.2020 r. (elektroniczna korekta wniosku o świadczenie k. 2 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o załączone do akt sprawy akta rentowe dotyczące ubezpieczonej J. L.. Wskazane dokumenty nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

W ocenie Sądu zebrane dowody nie nasuwają wątpliwości i pozwalają tym samym na wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie J. L. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 15zq ust. 1 pkt 2 i ust. 2 i 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374), świadczenie postojowe przysługuje osobie wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło, zwane dalej „umową cywilnoprawną”

Świadczenie postojowe przysługuje osobom zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są:

- 1) obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) posiadającymi prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub
- 3) cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. (Ust. 2)

Świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna. (Ust. 3)

Na podstawie art. 15zq ust. 5 ww. ustawy, osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

- 1) umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020 r.;
- 2) przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- 3) nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu (osoba wykonująca pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej składa oświadczenie, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu).

Jak wynika z powyższej regulacji nie uzależnia ona prawa do świadczenia postojowego od daty złożenia wniosku.

W myśl art. 15zs ust. 4 pkt. 1 lit. a- b przytoczonego aktu prawnego odpowiednio zleceniodawca lub zamawiający załącza do wniosku, o którym mowa w ust. 1:

- 1) oświadczenie potwierdzające:
 - a) niedojście do skutku lub ograniczenie wykonywania umowy cywilnoprawnej z powodu przestoju w prowadzeniu działalności, o którym mowa w art. 15zq ust. 3,
 - b) datę zawarcia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy cywilnoprawnej,

c) uzyskanie przez osobę wykonującą umowę cywilnoprawną w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, przychodu nie wyższego niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,

d) otrzymanie oświadczenia od osoby wykonującej umowę cywilnoprawną, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych;

2) kopię umów cywilnoprawnych.

Stosownie do treści ust. 6 tego przepisu obowiązującego od dnia 24 czerwca 2020 r., wniosek, o którym mowa w ust. 1, może być złożony wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym.

Ochrona zatrudnienia oraz zmniejszenie obciążeń i zachowanie płynności finansowej przedsiębiorców to główne zadania pakietu regulacji, które składają się na tarczę antykrzysową. Rozwiązania tam zawarte obejmują nie tylko przedsiębiorców zatrudniających pracowników, a więc zapewniających miejsca pracy, ale również osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą oraz wykonują pracę na podstawie umów cywilnoprawnych. Wśród rozwiązań, które mają zapobiegać skutkom epidemii (...)19 w Polsce, jest wsparcie realizowane przez ZUS w postaci wypłacania świadczeń postojowych.

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych wprowadziła świadczenie postojowe. W uzasadnieniu projektu nowelizacji, która dodała do komentowanej ustawy między innymi art. 15zq–15zx, podkreślono, że osoby prowadzące działalność gospodarczą, opłacające składki same za siebie oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, innej umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o dzieło, **są szczególnie narażone na „niestabilność, a nawet całkowitą utratę przychodów z powodu pandemii (...)19, ze względu na brak zleceń lub zamówień, czy rezygnację z realizowanych lub zawieranych umów**. Rozwiązania legislacyjne obowiązujące już wcześniej (możliwość skorzystania z odroczenia terminu płatności składek, układu ratalnego, umorzenia należności składek) w obliczu pandemii spowodowanej (...)19 w wielu przypadkach okazały się niewystarczające, aby uchronić określone grupy podmiotów przed zatorami płatniczymi i upadłością, jak również brakiem środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. **Powyższe założenie wymaga uwzględnienia wykładni celowościowej poniższych przepisów w kontekście oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji.**

Świadczenie postojowe co do zasady stanowi jednorazową wypłatę dla osób objętych przedmiotową regulacją. Świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna w rozumieniu art. 15zq ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy covidowej.

Zgodnie z art. 15zq ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, osobie wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło przysługuje świadczenie postojowe.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że ubezpieczona J. L. w dniu 30 czerwca 2020 r. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie papierowej wniosek o przyznanie świadczenia

postojowego za miesiąc czerwiec 2020 r. w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym (...) 19 dla umów cywilnoprawnych.

W ocenie Sądu złożenie przez wnioskodawczynię w terminie późniejszym, tj. w dniu 13 lipca 2020 r. kolejnego dokumentu tym razem w formie elektronicznej zawierającego tożsamy wniosek, co wyżej wskazany, należy traktować jedynie jako korektę do pierwotnie składanego wniosku o świadczenie postojowe z dnia 30 czerwca 2020 r. W dniu 13 lipca 2020 r. ubezpieczona złożyła do ZUS w formie dokumentu elektronicznego korektę do pierwotnie składanego wniosku o świadczenie postojowe.

Podkreślić bowiem należy, że wnioski składane w formie papierowej jako przy użyciu poczty elektronicznej (w tym jako skany, zdjęcia i załączniki) pozostawia się bez rozpoznania. Wyjątek stanowi jednak złożenie korekty **do wniosku pierwotnie składanego w formie papierowej przed 1.7.2020 r.** (tak komentarz do art. 15 zs ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem (...), red. Szmid 2020, wyd. 1/M. Słomska, opubl. Legalis). Sytuacja taka miała miejsce w niniejszym postępowaniu.

Tym samym, za datę złożenia wniosku, a w konsekwencji oceny przesłanek nabycia prawa do świadczenia postojowego, należy uznać datę jego pierwotnego złożenia w formie papierowej, tj. dzień 30.06.2020 r. Zatem w tej dacie wnioskodawczyni nie podlegała jeszcze ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Gdyby jednak nawet przyjąć, że złożenie wniosku nastąpiło w dacie późniejszej, niż 30.06.2020 r. to jak już wyżej podkreślono z literalnego brzmienia przepisów cytowanej wyżej ustawy wynika jednoznacznie, że nie uzależnia ona prawa do świadczenia postojowego od daty złożenia wniosku.

Przepisy określające wymogi dotyczące wniosku o świadczenie powinny, zaś być wykładane łącznie z przepisami określającymi przesłanki do uzyskania świadczenia postojowego, gdyż przedmiotowy wniosek jest składany w celu wykazania tych przesłanek. R. legis omawianych wyżej przepisów jest zaś prosty: otrzymane środki finansowe tytułem świadczenia postojowego mają zrekompensować utratę przychodów.

Bezspornie zaś w miesiącu czerwcu 2020 r. wnioskodawczyni z tytułu umowy zlecenia nie wykonywała czynności i nie uzyskała żadnych przychodów oraz w tym okresie nie podlegała ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu, niż ww. umowa. Był to jej jedyny tytuł do ubezpieczenia (nie miała innej umowy zlecenia, czy umowy o pracę, które byłyby podstawą opłacania składek ZUS) (art. 15zq ust. 1).

W tym stanie rzeczy nieuprawniony pozostaje wniosek zawarty w zaskarżonej decyzji, że od 1 lipca 2020 r. wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu – jako pracownik, a zatem nie spełnia wszystkich przesłanek nabycia prawa do świadczenia postojowego.

Okoliczność, iż ubezpieczona od dnia 1 lipca 2020 r. podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę pozostaje bez jakiegokolwiek wpływu na przyznanie prawa do świadczenia postojowego za miesiąc czerwiec 2020 r.

Uznać zatem trzeba, iż wnioskodawczyni spełniła wszystkie z wymaganych przez ustawodawcę warunków do uzyskania prawa do świadczenia postojowego, określonych w cytowanym art. 15zq ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Wnioskodawczyni zawarła umowę cywilnoprawną przed dniem 1 kwietnia 2020 r., w miesiącu czerwcu 2020 r. nie posiadała innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, zamieszkuje na terytorium Polski i posiada obywatelstwo RP, nie miała możliwości wykonywania umowy cywilnoprawnej i nie przekroczyła granicznej kwoty przychodu z umowy, o której mowa w art. 15zq ust. 5 pkt 2 zacytowanej ustawy.

Na marginesie wskazać należy, że Sąd, jako organ orzekający, miał na uwadze, że ochrona zatrudnienia oraz zmniejszenie obciążeń i zachowanie płynności finansowej przedsiębiorców, to główne zadania pakietu regulacji, które składają się na tarczę antykryzysową. Rozwiązania tam zawarte, obejmują nie tylko przedsiębiorców zatrudniających

pracowników, a więc zapewniających miejsca pracy, ale również osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą oraz wykonują pracę na podstawie umów cywilnoprawnych. Wśród rozwiązań, które mają zapobiegać skutkom epidemii (...)19 w Polsce, jest wsparcie, realizowane przez ZUS, w postaci wypłacania świadczeń postojowych. I dlatego, Sąd, jako organ orzekający, precyzyjnie analizuje stan faktyczny i dokonuje właściwej interpretacji przepisów prawnych.

Mając na względzie wskazane okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 17 lipca 2020 r., uznając odwołanie wnioskodawczyni za zasadne.

K.B